

Muszev Dancso-t, a Bolgár Országos Önkormányzat elnökét

2002-ben alaposan átalakult a Bolgár Országos Önkormányzat. A huszonegy fős testületbe sok fiatal került be, köztük Muszev Dancso, akit a testület vezetőjévé is megválasztottak. Húsz éves kora óta aktív résztvevője a kisebbségi egyesületi és kulturális életnek. Harminckét évesen ő a legfiatalabb az országos kisebbségi önkormányzatok elnökei közül. Muszev Dancsót életútjáról, a hazai bolgárság kulturális és oktatási intézményeiről, azok átvételi lehetőségéről, valamint a kisebbségi törvény tervezett módosításáról kérdeztük.

– Mikor és hogyan kapcsolódott be a magyarországi bolgárok munkájába?

– A civil társadalom klasszikus képviselője vagyok: tizenöt évvel ezelőtt a *Martenica* táncegyüttesben kezdtem, utána a *Roszica* gyermektánccsoport és a *Jantra* táncegyüttes vezetője lettem. A Budapesti Bolgár Iskolában tanultam, ott is érettségiztem. Húsz éves korom óta, azaz tizenkét éve elnökségi tagja vagyok a Magyarországi Bolgárok Egyesületének

– Mit kapott a szülői házból a bolgár kultúrából?

– Egy bolgárkertész család leszármazottja vagyok, a szüleim és a nagyszüleim is kertészek. Otthon – főleg a nagypapa jelenlétében – kötelező volt bolgáruul beszélni. Ennek nagy jelentősége volt az identitásom kialakulása szempontjából. Odahaza az egyházi és állami ünnepeket is megtartottuk: a karácsonyt, a húsvétot és a szőlőmetszés ünnepét, a Dimiter napot.

– Manapság mekkorára lehet a magyarországi bolgárság létszáma?

– A 2000-es népszámlálási adatok szerint 1300 bolgár nemzetiségű polgár él Magyarországon. A népszámláláskor sajnos nem fordítottunk kellő energiát arra, hogy meggyőzzük a hazai bolgárokat, vállalják a számlálóbiztosok előtt az identitásukat, s ez nem is volt kötelezően megválaszolható kérdés. Mi négy-öt ezer főre becsüljük a bolgár közösség lélekszámát. Hírújságunkat ezerháromszáz családnak küldjük ki.

– Hogyan bontakozott ki a bolgár kisebbségi élet?

– A közösségi élet 1990 előtt is erős volt. Mérföldkövet jelentett az 1993-as kisebbségi törvény elfogadása. Az 1995-ös választásokon hét önkormányzatot alapítottak a hazai bolgárok: Miskolcon, Pécsen, Halászteleken, és négy fővárosi kerületben. Ma harminc önkormányzat működik, amit túlzásnak tartok. Sopronban és Veszprémben nincs hagyományos bolgár közösség, néhány betelepülő alakította meg a testületet, de nagyon aktívak a kisebbségi munka területén. Ennek egyik jele, hogy Sopron és Veliko Trnovo testvérvárosi kapcsolatot kötött. A soproni Bolgár Önkormányzat rendezvényeit a Szlovákiában és a Bécsben élő bolgárok is látogatják, így megtalálták a helyüket.

A fővárosban huszonegy önkormányzatunk működik, ami – valljuk be őszintén – nem reális. Tény azonban, hogy Budapesten lakik a magyarországi bolgárság nagy része, és mindenkinek jogában áll kisebbségi ön-

kormányzat alapítását kezdeményezni. Ez kissé szétapórozza az erőinket. Megpróbáljuk tehát Budapesten egyeztetni a kulturális programjainkat, s közösen adunk ki újságot. A kerületekkel összefogva együtt ünnepeljük meg a bolgár nemzeti ünnepet is. A Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány támogatásával sok kiadványunk jelent meg. Negyedéves gyakorisággal adjuk közre 1992-óta a *Haemus* irodalmi folyóiratot. Évente kalendáriumot adunk ki a munkánkról, s *Bulgarszki Veszti* címmel hírújságunk is megjelenik.

– Az országos kisebbségi önkormányzatoknak lehetősége nyílik arra, hogy működtetésre intézményeket vegyenek át. Önök éltek-e ezzel a lehetőséggel?

– Az egyesület és az országos önkormányzat közhasznú társaságot alapított, hogy a 440 millió forintos kisebbségi intézményműködtetési támogatásból részesedve megkönnyítse a Bolgár Művelődési Ház fenntartását. Sajnos az 1994-ben csak májusban kaptuk meg a működtetési támogatást, így a januártól májusig tartó költségeket az országos önkormányzatnak meg kellett előlegeznie. Az idén ígéretet kaptunk arra, hogy a fenntartáshoz szükséges összegek már februárban lehívhatók lesznek.

A Bolgár Országos Önkormányzat Nyelvoktató Isko-

lát alapított azzal a céllal, hogy a hazai bolgárok tanulhassák nyelvüket. Olyan fiatalok járnak ebbe az iskolában, akik bolgár szülők gyermekei vagy vegyes házasságban születtek, s szeretnék megtanulni a bolgár nyelvet és népmesét, de nem a budapesti Bolgár Iskolában tanulnak. Pénteken és szombaton vannak csoportjaink. A Nyelvoktató Iskola a közoktatás hatálya alá tartozik, és az úgynevezett vasárnapi iskolákat váltotta fel.

Egyik legfontosabb kulturális intézményünk a színházunk, a *Malco Teatro* (Kis Színház), amely alapítványi keretek között, a három tánccsoportunk pedig egyesületi formában működik.

– *Amikor 2002-ben átvette az országos önkormányzat irányítását, milyen célkitűzéssel vágott neki a munkának? Mit szeretett volna jobban vagy másként tenni, mint elődei?*

– Sajnos az előző önkormányzatunk más logikával működött, amint azt az Állami Számvevőszék vizsgálatai is megállapították. Az előző vezetés 2000-2001-ben a költségvetés 90-95 százalékát működési költségre használta fel, ami sok mindenről árulkodik. Kultúrára, oktatásra, ifjúsági munkára szinte alig maradt pénz. Talán emiatt is indult el a kulturális életben aktív fiatalok körében a mozgalom, hogy változtatni kellene a korábbi irányvonalon.

A 2002-es választások után mindössze négyen maradtak a huszonegy tagú testületből, miközben sok fiatal került a vezetésbe. A működési költséget azóta a költségvetés 50 százalékára csökkentettük, a civil szférára, a nyelvoktatásra, a kulturális rendezvényekre és a médiára is több pénzt fordítottunk. Létrehoztunk egy vidéki alapot, a vidéki bolgár önkormányzatok támogatására. Központi rendezvényeinkhez a vidéki résztvevők számára buszokat, kedvezményes szállást biztosítunk. Az informatikai hálózat kiépítésében szintén támogattuk a vidéki bolgárokat.

– *Az Országgyűlésben a tavasszal elkezdődött a kisebbségi törvény módosításának vitája. Az utóbbi hetekben vita bontakozott ki a két legnagyobb frakció között, amelynek egyik központi kér-*

dése a választói névjegyzék. Önök támogatják a névjegyzék alapján történő választást?

– Én is tagja voltam annak a hattagú kisebbségi tanácsnak, amely a kormánnyal tavaly tárgyalt a módosítás tervezetéről. Sajnos úgy tűnik, a két nagy párt között a töréspontot a választói névjegyzék jelenti.

A kisebbségek között is megosztottság van a választói névjegyzék kérdésében: hat kisebbség támogatja, hét pedig nem. Általában a kisebb létszámúak nem értenek vele egyet. A bolgár önkormányzat sem támogatja a választói névjegyzék bevezetését. A kormány által előterjesztett többi módosítást azonban igen. Ezután tehát a döntés a politika felelőssége.

– *Mit javasoltak akkoriban a névjegyzék helyett?*

– A jelöltállítást szigorítanánk, ugyanis sok esetben nem a kisebbségi közösséghez tartozók váltak jelöltté. Amennyiben ez a közösség kezében lenne, akkor a többségi társadalom csak abban dönthetne, hogy melyik kisebbségi jelöltre adja le a szavazatát, de jelenleg szimpátiaszavazatok is szerezhetők.

A kisebbségi önkormányzatok alapításához szükséges szavazatszámot az adott településen élő választópolgárok számához kötöttük volna, elkerülendő azt a helyzetet, hogy Budapest valamelyik kerületében ugyanannyi szavazat elegendő a testület megalakításához, mint egy vidéki nagyközségben.

– *Hová szeretnék 2006-ra eljutni? Milyen célkitűzéseik vannak?*

– Szeretnénk addigra befejezni a Bolgár Művelődési Ház felújítását, s biztos anyagi háttérrel teremteni úgy a Ház, mint a három tánccsoport és a színházunk működéséhez. A Nyelvoktató Iskolánk létszámát tovább kellene növelni, s ki szeretnénk adni a bolgár-magyar nagyszótárt. Hat-hétmillió forint hiányzik a nyomdai munkálatokra. A templomunk felújításában is szeretnénk előrelépni. 2006-ra természetesen egy módosított kisebbségi és választójogi törvény is szükséges, az az évi, őszi kisebbségi választásokhoz.

Karácsony Zoltán

Látogasson el honlapunkra: www.nemzetisegek.hu